

ECLI:NL:GHSHE:2024:3159

Instantie	Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Datum uitspraak	09-10-2024
Datum publicatie	06-02-2025
Zaaknummer	22/2306
Formele relaties	Eerste aanleg: ECLI:NL:RBZWB:2022:6528, Bekrachtiging/bevestiging
Rechtsgebieden	Belastingrecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Belanghebbende heeft een kapitaalverzekering afgesloten bij een verzekeraar. Belanghebbende heeft de waarde van de lijfrenteverzekering aangewend voor de verwerving van een lijfrentebeleggingsrecht. Belanghebbende is een klachtprocedure gestart jegens de verzekeraar vanwege geleden vermogensschade door het verstrekken van verkeerde productinformatie bij het afsluiten van de verzekering en nalatigheid van de verzekeraar in zijn zorgplicht. Belanghebbende en de verzekeraar hebben ter beëindiging van hun geschil een VSO gesloten. In geschil is of het bedrag dat naar aanleiding van de VSO is uitbetaald terecht tot de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen is gerekend. Naar het oordeel van het hof is dit terecht gebeurd.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl Viditax (FutD) 2025020713 FutD 2025-0293 V-N Vandaag 2025/276 NLF 2025/0384

Uitspraak

GERECHTSHOF s-HERTOGENBOSCH

Team belastingrecht

Meervoudige Belastingkamer

Nummer: 22/2306

Uitspraak op het hoger beroep van

[belanghebbende] ,

wonend in [woonplaats] ,

hierna: belanghebbende,

tegen de uitspraak van de rechtbank Zeeland-West-Brabant (hierna: de rechtbank) van 23 november 2022, nummer BRE 21/2746, in het geding tussen belanghebbende en

de inspecteur van de Belastingdienst,

hierna: de inspecteur.

1 Ontstaan en loop van het geding

- 1.1. De inspecteur heeft de aanslag inkomstenbelasting en premie volksverzekeringen (hierna: IB/PVV) 2019 opgelegd. Tevens is bij beschikking belastingrente in rekening gebracht.
- 1.2. Belanghebbende heeft bezwaar gemaakt. De inspecteur heeft uitspraak op bezwaar gedaan en het bezwaar ongegrond verklaard.
- 1.3. Belanghebbende heeft tegen deze uitspraak beroep ingesteld bij de rechtbank.
De rechtbank heeft het beroep ongegrond verklaard.
- 1.4. Belanghebbende heeft tegen de uitspraak van de rechtbank hoger beroep ingesteld bij het hof. De inspecteur heeft een verweerschrift ingediend.
- 1.5. Belanghebbende heeft vóór de zitting nadere stukken ingediend. Deze stukken zijn doorgestuurd naar de inspecteur.
- 1.6. De zitting heeft plaatsgevonden op 25 juli 2024 in s-Hertogenbosch. Daar zijn verschenen belanghebbende en zijn gemachtigde [gemachtigde] , en, namens de inspecteur, [inspecteur 1] en [inspecteur 2] .
- 1.7. Belanghebbende heeft tijdens de zitting een pleitnota voorgelezen en exemplaren daarvan overgelegd aan het hof en aan de andere partij.
- 1.8. Het hof heeft aan het einde van de zitting het onderzoek gesloten.
- 1.9. Van de zitting is een proces-verbaal opgemaakt, dat gelijktijdig met de uitspraak in Mijn Rechtspraak wordt geplaatst dan wel aan partijen wordt verzonden.

2 Feiten

- 2.1. Belanghebbende heeft met als ingangsdatum 1 februari 1995 een kapitaalverzekering afgesloten bij OHRA Levensverzekeringen N.V. (hierna: OHRA), sinds 1999 onderdeel van Delta Lloyd N.V. en thans Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V.. Op het polisblad is onder meer opgenomen dat op de lijfrente-ingangsdatum 1 januari 2020 een lijfrentekapitaal in de vorm van een oudedagslijfrente als bedoeld in artikel 45, lid 1, onderdeel g, ten eerste, van de Wet inkomstenbelasting 1964 (hierna: de lijfrentepolis) aan belanghebbende wordt uitbetaald.
- 2.2. Op 2 februari 2015 heeft belanghebbende de waarde van de lijfrentepolis (geruisloos) aangewend voor de verwerving van een lijfrentebeleggingsrecht in het BND Paraplufonds bij Brand New Day Vermogensopbouw N.V.
- 2.3. Belanghebbende heeft op 28 januari 2015 een brief naar Delta Lloyd N.V. gestuurd waarin hij heeft gesteld dat bij de in 2.1 vermelde polis sprake is van productinherente gebreken en zorgplichtschendingen en dat belanghebbende hierdoor schade heeft geleden. In de brief staat dat deze productinherente gebreken zouden voortvloeien uit de beleggingstechnische implicaties van de kosten- en risicostructuur van de verzekering van belanghebbende en dat deze implicaties door Delta Lloyd N.V. voor belanghebbende verborgen zijn gehouden. Belanghebbende heeft in de brief gevraagd of Delta Lloyd N.V. aanleiding ziet om in de bemiddelende sfeer tot een oplossing te komen.
- 2.4. OHRA heeft bij brief van 10 maart 2015 onder andere het volgende geschreven:

“Standpunt OHRA

Wij zijn van mening dat wij u juist, volledig en conform de (destijds) toepasselijke wet- en regelgeving hebben geïnformeerd over de kosten en de risicopremie. Ook hebben wij u gewezen op de beleggingsrisicos.”

- 2.5. Belanghebbende heeft een klacht ingediend over de lijfrentepolis bij het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (hierna: KiFiD). Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V. (hierna: NN) en belanghebbende hebben afspraken gemaakt ter definitieve afdoening van de klacht. De afspraken daarover zijn in een brief vastgelegd die op 5 april 2019 door belanghebbende is ondertekend. [de getuige] (hierna: de getuige) heeft namens NN de brief ondertekend. In de brief is, voor zover van belang, het volgende opgenomen:

“Geachte heer [belanghebbende] ,

In deze brief bevestigen wij de afspraak die wij via de heer [gemachtigde] met u hebben gemaakt over de afwikkeling van uw klacht bij het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid), hierna: Geschil. () Het Geschil heeft betrekking op de levensverzekering die u bij OHRA heeft afgesloten ().

Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij N.V. (hierna: NN) is bereid om u een tegemoetkoming aan te bieden. De reden voor deze tegemoetkoming houdt verband met het specifieke karakter van uw dossier.

NN betaalt aan u een bruto bedrag groot 7.000,- () ter definitieve afdoening van al hetgeen partijen over en weer uit hoofde van het Geschil van elkaar te vorderen hebben. Eventuele fiscale gevolgen van de uitbetaling van dit bedrag komen voor uw rekening en risico.

Betaling vindt plaats door overmaking van een bedrag van 4.985,- (). Hierbij is rekening gehouden met kosten en een voorheffing loonbelasting van 36,65%. ().”

- 2.6. NN heeft een bruto bedrag van 7.000 ter definitieve afdoening aan belanghebbende betaald. Van dit bedrag is 1.500 onbelast gebleven als tegemoetkoming in de proceskosten. NN heeft het resterende bedrag van 5.500 gerenseigneerd als zijnde een lijfrente-uitkering waarop de groene tabel van toepassing is en waarop door hen 2.016 aan loonheffing is ingehouden.
- 2.7. Belanghebbende heeft voor het jaar 2019 een aangifte IB/PVV ingediend. Volgens deze aangifte bedraagt het belastbare inkomen uit werk en woning 162.109 en het belastbare inkomen uit sparen en beleggen 4.353. De door NN gerenseigneerde uitkering is niet als belastbaar inkomen uit werk en woning aangegeven. De ingehouden loonheffing van 2.016 is wel als een te verrekenen bedrag aan loonheffing in de aangifte opgenomen.
- 2.8. De inspecteur is bij de aanslagregeling van de ingediende aangifte afgeweken en heeft het belastbare inkomen uit werk en woning verhoogd met 5.500 tot 167.609.
- 2.9. De rechtbank heeft [de getuige] op de zitting van 28 oktober 2022 als getuige gehoord. In het proces-verbaal getuigenverhoor bij de rechtbank staat, voor zover van belang, vermeld:

“In antwoord op de vragen van de rechtbank:

() Ik ben opgeroepen als getuige, omdat ik betrokken ben geweest bij een klacht van [belanghebbende] tegen Nationale Nederlanden, destijds Delta Lloyd in een woekerpolisaffaire. () Ik werkte destijds bij Nationale Nederlanden als juridisch adviseur. ()

De achtergrond van de klacht weet ik niet specifiek, maar dat kan niet anders zijn dan dat het ging over de omvang van de kosten en dat [belanghebbende] niet volledig was geïnformeerd over de omvang van de kosten en de wijze waarop deze in rekening werden gebracht bij het aangaan van de polis. Dat was namelijk de kern van alle klachten toen. Ik weet niet wat de precieze vordering was, maar het betrof een compensatie van de kosten.

()

Het Kifid was al lang bezig met de zaken en dat was voor ons aanleiding om tot een vergelijk te komen. Het Kifid drong er op aan om te kijken of er een basis was om een schikking en dat was voor ons aanleiding om in gesprek te komen.

()

Onlangs heeft de heer [gemachtigde] mij de vaststellingsovereenkomst met [belanghebbende] toegestuurd. Ik kan me de schikking met [belanghebbende] niet specifiek herinneren, maar ik weet dat we in al die zaken tot een vergelijk zijn gekomen. Inhoudelijk weet ik niet meer waarvan we tot een vergelijk zijn gekomen.

Ik durf niet te zeggen wat de grondslag was van de betaling. Wij hebben het altijd gezien als een tegemoetkoming van de kosten in verband met de omstandigheden van het dossier. Dit zijn de kosten waarop de klacht zag, namelijk de kosten waarover Nationale Nederlanden niet goed zou hebben geïnformeerd.

Er werd mij duidelijk gemaakt, door de heer [gemachtigde], dat er geen inhouding zou moeten plaatsvinden op de betaling. Maar volgens ons blijft het een lijfrenteverzekering en de fiscale mensen bij Nationale Nederlanden waren van mening dat wel loonheffing moest worden ingehouden.

Als er een klacht lag dan keken we in het dossier of er aanleiding was voor een tegemoetkoming.

Nationale Nederlanden was zich niet bewust dat [belanghebbende] verkeerd zou zijn geïnformeerd, Nationale Nederlanden is van mening dat de kosten juist en conform de regeling in rekening zijn gebracht. We vonden dat we in ons gelijk stonden, maar hebben toch aanleiding gezien voor een tegemoetkoming voor de kosten.

In antwoord op vragen van de gemachtigde/belanghebbende:

Ik ben er niet mee bekend dat de klacht van [belanghebbende] niet zag op de hoogte van de kosten maar op vernietiging van de overeenkomst. Dit heeft er mogelijk mee te maken dat voordat wij verweer in konden dienen bij het Kifid de zaken al werden aangehouden door het Kifid. Daarom is niet heel nadrukkelijk naar de klachtenomschrijving gekeken.

()

Ik heb meerdere keren intern de vraag gesteld aan de fiscalisten of inhouding moest plaatsvinden en het antwoord was telkens ja.

Nationale Nederlanden heeft met de vaststellingsovereenkomst met [belanghebbende] niet erkent dat te hoge kosten in rekening zijn gebracht.

In antwoord op vragen van de inspecteur:

()

In de vaststellingsovereenkomst staat een bedrag en dat we loonheffing inhouden. Het is een vrij korte vaststellingsovereenkomst. We hebben gevraagd aan de klant om die te ondertekenen en de klacht te laten vervallen.

()”

3 Geschil en conclusies van partijen

- 3.1. In geschil is of het bedrag van 5.500 terecht tot de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen is gerekend en daarmee terecht in het belastbare inkomen uit werk en woning is begrepen.
- 3.2. Belanghebbende concludeert tot vernietiging van de uitspraak van de rechtbank en vermindering van de aanslag tot een belastbaar inkomen uit werk en woning conform de ingediende aangifte. De inspecteur concludeert tot bevestiging van de uitspraak van de rechtbank.
- 3.3. Belanghebbende heeft ter zitting uitdrukkelijk en ondubbelzinnig het beroep op artikel 149, lid 1, Wet van Burgerlijke Rechtsvordering ingetrokken.

4 Gronden

Ten aanzien van het geschil

- 4.1. Belanghebbende stelt dat de inspecteur het bedrag van 5.500 ten onrechte tot het belastbare inkomen uit werk en woning heeft gerekend. Daartoe heeft hij aangevoerd dat geen sprake is van een

uitkering die is ontvangen ter vervanging van gederfde of te derven periodieke uitkeringen en verstrekking, maar van een vergoeding van schade, tegemoetkoming in de proceskosten, dan wel een betaling door de verzekeraar om imagoschade en hoge advocatenkosten te voorkomen. In soortgelijke gevallen waarin door andere belastingplichtigen een vaststellingsovereenkomst is gesloten met hun verzekeraar, is, volgens belanghebbende, het door de verzekeraar uitgekeerde bedrag niet in de inkomstenbelasting betrokken. Belanghebbende beroept zich daarom tevens op het gelijkheidsbeginsel. Daarnaast dient volgens belanghebbende bij de uitleg van hetgeen partijen overeen zijn gekomen het Haviltex-criterium te worden aangepast.

- 4.2. Volgens de inspecteur heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat belanghebbende niet aannemelijk heeft gemaakt dat sprake is van een onbelaste schadevergoeding aan belanghebbende. Anders dan belanghebbende stelt, blijkt uit de vaststellingsovereenkomst, die belanghebbende op 5 april 2019 heeft ondertekend, niet dat sprake zou zijn van slechts een tegemoetkoming in de proceskosten om imagoschade te beperken. NN heeft een bedrag van 7.000 beschikbaar gesteld als tegemoetkoming. Hiervan is 1.500 onbelast gebleven als tegemoetkoming in de proceskosten en 5.500 is gerenseigneerd als belaste periodieke uitkering. Uit niets blijkt dat 5.500 ziet op een tegemoetkoming in de proceskosten of is bedoeld als vergoeding van immateriële schade.
- 4.3. Het hof stelt voorop dat bepaalde periodieke uitkeringen en verstrekkingen als inkomen uit werk en woning worden aangemerkt. Onder deze periodieke uitkeringen en verstrekkingen vallen termijnen van lijfrenten¹ en hetgeen wordt ontvangen ter vervanging van gederfde of te derven periodieke uitkeringen en verstrekkingen.²
- 4.4. Het hof is van oordeel dat de inspecteur terecht het bedrag van 5.500 tot het belastbare inkomen uit werk en woning heeft gerekend en overweegt daartoe als volgt.
- 4.5. NN heeft om haar moverende redenen ervoor gekozen om belanghebbende een tegemoetkoming te geven naar aanleiding van de ingediende klacht met betrekking tot de door belanghebbende bij OHRA afgesloten kapitaalverzekering. De kern van de klacht was dat belanghebbende vermogensschade heeft geleden door verkeerde productinformatie en dat de verzekeraar zijn zorgplicht heeft geschonden. Naar het oordeel van het hof volgt hieruit dat de tegemoetkoming direct verband houdt met de aangegane kapitaalverzekering, zodat de tegemoetkoming ingevolge het bepaalde in artikel 3.102, lid 1, in verbinding met artikel 3.100 Wet IB 2001 onderdeel uitmaakt van de belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen. De tegemoetkoming kwalificeert als een compensatie voor de destijds afgesloten kapitaalverzekering en is uitbetaald ter vervanging van gederfde periodieke uitkeringen en verstrekkingen dan wel als nabetaling van de periodieke uitkeringen en verstrekkingen zelf. Dit vindt steun in de getuigenverklaring. De getuige heeft bij de rechtbank verklaard dat NN de uitbetaling altijd heeft gezien als een tegemoetkoming in de kosten van het lijfrentekapitaal. Dat NN niet heeft erkend dat belanghebbende verkeerd is geïnformeerd of dat ten onrechte kosten in rekening zijn gebracht, doet hier niet aan af.
- 4.6. Belanghebbende heeft een en ander aangevoerd over de motieven die NN had om de tegemoetkoming op de wijze zoals gedaan aan belanghebbende te betalen. Daaraan lagen, volgens belanghebbende, administratief-technische redenen ten grondslag en het belang van NN om hoge proceskosten en negatieve publiciteit te voorkomen. Het hof is van oordeel dat deze motieven, wat daar ook van zij, niet eraan afdoen dat de tegemoetkoming zijn grondslag vindt in de beleggingspolis.
- 4.7. Verder heeft belanghebbende zich beroepen op het gelijkheidsbeginsel. Hij heeft daartoe gewezen op gevallen van derden die, ter beëindiging van hun geschil met een verzekeringsmaatschappij ter zake van een in het verleden gesloten verzekering, een vaststellingsovereenkomst hebben gesloten waarbij de verzekeringsmaatschappij op de uitgekeerde vergoeding geen loonheffing zou hebben ingehouden. Belanghebbende heeft daartoe geanonimiseerde vaststellingsovereenkomsten overgelegd.
- 4.8.

Het hof is van oordeel dat belanghebbende niet heeft voldaan aan de op hem rustende bewijslast ten aanzien van de schending van het gelijkheidsbeginsel. Belanghebbende heeft deze schending onvoldoende onderbouwd. Uit de door belanghebbende overgelegde geanonimiseerde stukken van anderen blijkt niet dat de aan hen uitgekeerde vergoedingen niet in de heffing van inkomstenbelasting zijn betrokken. Voor zover belanghebbende heeft bedoeld te stellen dat de inspecteur derden gunstiger heeft behandeld door de uitgekeerde vergoeding bij hen niet in de heffing van loon- of inkomstenbelasting te betrekken, heeft te gelden dat belanghebbende onvoldoende feiten en omstandigheden heeft gesteld op grond waarvan zou kunnen worden geoordeeld dat de inspecteur ten aanzien van derden een dergelijk begunstigend beleid heeft gevoerd.

4.9. Ook het beroep van belanghebbende op het Haviltex-criterium slaagt naar het oordeel van het hof niet. Het Haviltex-criterium houdt in dat het hof bij de beoordeling van de rechten en plichten die partijen met elkaar zijn overeengekomen rekening houdt met wat partijen tegen elkaar hebben gezegd, hoe zij zich hebben gedragen en wat zij daaruit redelijkerwijs mochten afleiden. Partijen bij de vaststellingsovereenkomst zijn NN en belanghebbende. Belanghebbende heeft geen concrete gedragingen of uitlatingen van NN aangevoerd, op grond waarvan belanghebbende heeft kunnen en mogen afleiden dat de uitbetaling zag op een (onbelaste) vergoeding van schade. Uit de omschrijving dat de tegemoetkoming verband houdt "met het specifieke karakter van het dossier" valt dit niet af te leiden. NN heeft om haar moverende redenen zonder schuld te erkennen ervoor gekozen om belanghebbende een tegemoetkoming in de kosten te geven. De getuigenverklaring leidt evenmin tot een ander oordeel. Uit deze verklaring blijkt niet dat sprake is geweest van gedragingen of handelingen van partijen waaruit belanghebbende de door hem verdedigde opvatting heeft mogen afleiden. Partijen hebben dan ook over en weer redelijkerwijs aan de vaststellingsovereenkomst geen verdergaande betekenis mogen toekennen dan dat zij daarin zijn overeengekomen dat NN een tegemoetkoming aan belanghebbende zou aanbieden die betrekking had op de door belanghebbende bij (destijds) OHRA afgesloten kapitaalverzekering.

Belastingrente

4.10. Het beroep wordt geacht mede betrekking te hebben op de belastingrentebesikking. Belanghebbende heeft geen zelfstandige gronden tegen de in rekening gebrachte belastingrente aangevoerd. Gesteld noch gebleken is dat die ten onrechte of op onjuiste wijze in rekening is gebracht.

Tussenconclusie

4.11. De slotsom is dat het hoger beroep ongegrond is.

Ten aanzien van het griffierecht

4.12. Het hof ziet geen aanleiding om het griffierecht te laten vergoeden.

Ten aanzien van de proceskosten

4.13. Het hof oordeelt dat er geen redenen zijn voor een veroordeling in de proceskosten als bedoeld in artikel 8:75 Algemene wet bestuursrecht.

5 Beslissing

Het hof:

- verklaart het hoger beroep ongegrond;

- bevestigt de uitspraak van de rechtbank.

De uitspraak is gedaan door I. Reijngoud, voorzitter, P. Fortuin en J. Wessels, in tegenwoordigheid van E. Royakkers, als griffier.

De beslissing is in het openbaar uitgesproken op 9 oktober 2024 en een afschrift van de uitspraak is op die datum in Mijn Rechtspraak geplaatst. Aan de partij die niet digitaal procedeert, is een afschrift op die datum aangetekend per post verzonden.

De uitspraak is ondertekend door de griffier, en door J. Wessels, aangezien de voorzitter is verhinderd deze te ondertekenen.

De griffier, De raadsheer,

E. Royakkers J. Wessels

Het aanwenden van een rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak kunnen beide partijen binnen zes weken na de verzenddatum beroep in cassatie instellen bij **de Hoge Raad der Nederlanden via het webportaal van de Hoge Raad www.hogeraad.nl**.

Bepaalde personen die niet worden vertegenwoordigd door een gemachtigde die beroepsmatig rechtsbijstand verleent, mogen per post beroep in cassatie instellen. Dit zijn natuurlijke personen en verenigingen waarvan de statuten niet zijn opgenomen in een notariële akte. Als zij geen gebruik willen maken van digitaal procederen kunnen deze personen het beroepschrift in cassatie sturen aan **de Hoge Raad der Nederlanden (belastingkamer), postbus 20303, 2500 EH Den Haag**. Alle andere personen en gemachtigden die beroepsmatig rechtsbijstand verlenen, zijn in beginsel verplicht digitaal te procederen (zie www.hogeraad.nl).

Bij het instellen van beroep in cassatie moet het volgende in acht worden genomen:

1. Bij het beroepschrift wordt een afschrift van deze uitspraak overgelegd.
2. (Alleen bij procederen op papier) het beroepschrift moet ondertekend zijn;
3. Het beroepschrift moet ondertekend zijn en ten minste het volgende vermelden:
 - a. de naam en het adres van de indiener;
 - b. de dagtekening;
 - c. een omschrijving van de uitspraak waartegen het beroep in cassatie is gericht;
 - d. e gronden van het beroep in cassatie.

Voor het instellen van beroep in cassatie is griffierecht verschuldigd. Na het instellen van beroep in cassatie ontvangt de indiener een nota griffierecht van de griffier van de Hoge Raad.

In het cassatieberoepschrift kan de Hoge Raad verzocht worden om de andere partij te veroordelen in de proceskosten.

¹ Artikel 3.100, lid 1, onder b, Wet Inkomstenbelasting 2001 (hierna: Wet IB 2001).

² Artikel 3.102, lid 1, Wet IB 2001.
